

ВИКОРИСТАННЯ ВЧИТЕЛЯМИ АВТЕНТИЧНИХ АНГЛІЙСЬКОМОВНИХ ПІСЕНЬ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ МОВНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ УЧНІВ

У статті висвітлена важливість використання пісень при оволодінні англійською мовою та фактори, чому вчителі зрідка використовують цей метод навчання.

Ключові слова: граматична, лексична компетенції, англійськомовні пісні

The article highlights the importance of using songs in mastering the English language and the factors why teachers occasionally use this teaching method.

Key words: grammatical, lexical competences, English-language songs

Питання щодо використання музики під час вивчення іноземної мови вже давно ставиться в науковому середовищі. Висвітлену нами тему досліджували такі вчені, як О.Б. Бігич, С. Ф. Гебель, О.М. Фучила, Л.В. Петько, Е. Двайн (E. Dwayne). Використання пісень може бути корисним для підвищення лексичних, граматичних, фонологічних, соціолінгвістичних і культурних компетенцій, незалежно від музичної підготовки вчителя та учнів. Дослідження, які вивчали вплив співу, мелодії та ритму на вивчення мови показали, що мелодія в поєднанні з мовою допомагає учням запам'ятовувати слова ефективніше, ніж традиційне введення мовного матеріалу [2].

Також останніми роками був досить детально вивчений психологічний вплив музики на уроках. Одним з позитивних ефектів є те, що музика сприяє розслабленню, підвищує рівень енергії та приносить радість завдяки зростанню кількості окситоцину в мозку. Також спів посилює відчуття єдності, а використання пісень у класі може призвести до позитивного впливу на групову динаміку. Було також виявлено, що спів і музика підвищують готовність учнів допомагати один одному. За допомогою використання музики покращується рівень виконання завдань завдяки позитивному та розслабленому настрою учнів [3].

Вчена О. Б. Бігич стверджує, що процес оволодіння мовою є когнітивним і масактивний і творчий характер. І тому, цей процес повинен відповідати таким вимогам:

- зорієнтованість на особистість учня, його реальні потреби й мотиви;
- уміння вчителя проявляти бажання до навчання у кожного учня і спрямовувати його на ефективне оволодіння мовою;
- діяльнісний, когнітивний, творчий характер;
- мотивування учнів до прояву власних ініціатив у навчанні, отримання радості й задоволення від діяльності на заняттях;
- заохочення учнів щодо використання персональних шляхів вивчення іноземної мови і залучення до різних методів опосередкованого і безпосереднього спілкування;
- формування в учнів такої ж мовної картини світу, яку має носій мови, що вивчається [1, с. 34].

У результаті аналізу поточної практики використання пісенної творчості в різних класах із вивчення мови, Е. Двайн визначив те, що навчальна програма, як правило, уже занадто насичена, і не залишає місця для додаткових матеріалів. Так, причина не використання музики під час вивчення мови знаходиться поза контролем учителя. Занепокоєння викликає поточна міжнародна увага до тестування та підзвітності у навчанні. Хоча підзвітність і можливість мати визначені авторитетні критерії є однозначно позитивною стороною у викладанні, іноді багатьом учителям здається, що вони просто готують учнів до іспиту. Навчання для виконання тестів має перевагу над творчим навчанням [4].

У своєму дослідженні Е. Двайн фіксує також стурбованість вчителів щодо доцільності текстів деяких пісень, особливо в репі, оскільки часто у творах цього жанру

порушуються питання насильства, сексизму, нерідко використовуються неправильні з граматичної точки зору конструкції та високий вміст слегових виразів, тож вчителі вважають, що на вищезазначених темах не варто вчити говорити студентів [4].

Проте Е. Двайн зауважує, що деякі вчителі можуть не брати до уваги аргументи академічного характеру щодо використання пісень як поезії чи літератури, і тому обмежують потенційне використання текстів пісень. Вчителі також не беруть до уваги численні приклади хіп-хопу та репу, які не містять «сумнівного вмісту», який декому може не подобатися. Вчений висловлює припущення, що аргумент про «сумнівний вміст» текстів є помилковим із самого початку, оскільки він, здається, пропонує видалити цілий жанр музики та творів просто тому, що частина цього жанру не відповідає певним критеріям. П'єси чи романи, які містять образливі висловлювання, погану граматику чи сленг, насильство чи сексизм, не заперечують кожну написану п'єсу чи роман. Тому, ми не можемо прийняти такий хибний аргумент, коли він застосовується до текстів пісень. Чинність англійської мови, яка використовується у текстах хіп-хопу та репу також слід визнавати.

Також Е. Двайн зазначає, що такий директивно-дидактичний підхід ігнорує ідентичність, пов'язану з певним різновидом англійської мови, і відкладає використання студентами критичного мислення, поки ними не будуть засвоєні основні мовні та культурні норми. Тобто, «заперечуючи» використання окремого типу пісень вчителі не дають можливості учням провести самостійний аналіз культурного феномену та визначити правильність пісенного тексту [4].

Ще одним фактором, який обмежує використання музики на уроках англійської мови є те, що це вимагає від учителя додаткового часу на розробку матеріалів або налаштування технічного обладнання для уроку. Так, повертаючись до фіксованих освітніх планів зі стислими термінами вивчення матеріалу, у викладачів недостає часу для проведення творчого завдання як на самому уроці, так і власне на підготовку такого завдання у рамках годин робочого дня вчителя.

Отримані результати у дослідженні Е. Двайна свідчать про те, що близько п'ятдесяти відсотків вчителів не відчувають себе комфортно керуючи співом або заохочуючи учнів співати у класі. Вчений виділяє три можливі причини, чому користування музикою може бути незручним для педагогів: по-перше, вчителі вважають, що навчені музиканти були б ефективнішими, хоча ефективне використання музики на уроці, звичайно, не вимагає таких навичок; по-друге, питання особистих уподобань, наскільки практикуючі можуть бути екстравертними як особистість і вчитель або наскільки це може бути прийнятним для конкретної країни та класового контексту; по-третє, деякі вчителі можуть мати вузьке уявлення про використання музики або не мати теоретичного розуміння щодо використання музики в мовному класі [4].

З результатів опитування багато вчителів вважають, що музика під час викладання англійської мови, зосереджена на аудіюванні, розширенні словникового запасу і просто для розваги, а також позитивно впливає на вимову, усне мовлення та використання граматичних конструкцій [4].

Отже, на цьому етапі зрозуміло, що вивчення мови за допомогою музичних творів відповідає параметрам якісного оволодіння мовою, тобто є творчим, діяльним процесом, що спрямований на формування в учнів мовної картини світу та підвищення соціолінгвістичних і культурних компетенцій.

Виходячи з даних дослідження Е. Двайна можна зробити висновки про те, що жорсткий навчальний план, упередженість деяких вчителів стосовно використання музичних творів, брак часу на підготовку додаткового матеріалу ускладнюють використання музичних творів на уроках. Вчений вважає валідним вивчення англійськомовних текстів усіх жанрів у розрізі вивчення мови, яка вона є у реальному житті, а не лише за правилами академічних підручників. Е. Двайн наголошує на важливості розширити уявлення вчителів про те, яких цілей можна і потрібно досягати за

допомогою музики на уроках, оскільки завдяки використанню пісенного матеріалу можна покращити лінгвістичні, соціокультурні та комунікативні компетенції учнів.

Можливо, з часом вчителі зможуть отримати більш теоретичне обґрунтування використання музики на уроках – наприклад, включення музики як загальної додаткової методики навчання в курси підготовки вчителів. І більше викладачів відкриють для себе музичний метод навчання іноземної мови.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: підручник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / Бігич О. Б., Бориско Н. Ф., Борецька Г. Е. та ін./ за загальн. ред. С. Ю. Ніколаєвої. К. : Ленвіт, 2013. 590 с.
2. Alisaari, J., & Heikkola, L. M. Increasing fluency in L2 writing with singing. *Studies in Second Language Learning and Teaching*, 2016. No 6(2), 271-292.
3. Alisaari, J., & Heikkola, L. Songs and poems in the language classroom: Teachers' beliefs and practices. *Teaching and Teacher Education*, 2017. No 63, 231–242.
4. Dwayne, E., Effective Use of Music in Language-Learning A Needs Analysis. *Humanising Language Teaching Magazine for teachers and teacher trainers*, 2014. URL: https://www.academia.edu/8652569/Effective_Use_of_Music_in_Language_Learning_A_Needs_Analysis (дата звернення: 26.09.2022).

Рекомендує до друку науковий керівник доцент Зуброва О.А.